

POSTANOWIENIE

Dnia 13 stycznia 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Maciej Pacuda

w sprawie z odwołania M. S.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w B.
z udziałem zainteresowanej I. S.
o ustalenie obowiązku ubezpieczenia,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 13 stycznia 2015 r.,
skargi kasacyjnej organu rentowego od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 10 grudnia 2013 r., sygn. akt III AUa [...],

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) zwraca sporządzoną osobiście przez ubezpieczoną odpowiedź na skargę kasacyjną.**

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w [...] wyrokiem z dnia 10 grudnia 2013 r. zmienił zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego z dnia 11 marca 2013 r. i poprzedzającą go decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych – Oddziału w B. w ten sposób, że określił podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne ubezpieczonej M.S. z tytułu zatrudnienia w charakterze pracownika u I. S. od marca 2012 r. na kwotę 3500 zł.

Organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych – Oddział w B. wniósł do Sądu Najwyższego skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia

10 grudnia 2013 r., zaskarżając ten wyrok w całości i zarzucając mu naruszenie przepisów postępowania, to jest art. 233 § 1 k.p.c. w związku z art. 382 k.p.c. oraz naruszenie prawa materialnego, to jest art. 6 ust. 1 i art. 18 ust. 1 i 2, art. 41 ust. 12 i 13 oraz art. 68 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych w związku z art. 58 § 1 i 2 k.c.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący powołał się na występujące w sprawie istotne zagadnienie prawne sprowadzające się do następującej kwestii:

„Czy w ramach kontroli sądowej decyzji organu rentowego wydanej w związku z zakwestionowaniem wysokości wynagrodzenia stanowiącego podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne, ostateczny kształt umowy o pracę nadany orzeczeniem Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, powinien uwzględniać okoliczności konkretnego przypadku, czy też wysokość wynagrodzenia stanowiącego podstawę wymiaru składek powinna być ustalana przede wszystkim w ścisłym powiązaniu z realną płacą na terenie danego województwa i średnim przeciętnym wynagrodzeniem w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat z zysku?”

Zdaniem skarżącego, przedstawiony powyżej problem nie został jeszcze rozstrzygnięty przez Sąd Najwyższy ani doktrynę prawa, a więc cechuje się nowością, a jego wyjaśnienie będzie miało znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Skarżący wskazał ponadto na znaczną liczbę postępowań toczących się przed sądami, których przedmiotem jest kontrola decyzji ZUS dotyczących stwierdzenia wysokości podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne w związku z zakwestionowaniem przez organ rentowy przekazanych przez płatnika składek informacji o wysokości wynagrodzenia. Niniejsza kwestia pojawia się w związku ze stosowaniem art. 41 ust. 1 ustawy z dnia 13.10.1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2009r. Nr 205, poz.1585, ze zm.), uprawniającym Zakład Ubezpieczeń Społecznych do zmiany przekazanych przez płatnika składek informacji o wysokości wynagrodzenia.

Skarżący przypomniał, iż Sąd Najwyższy wypowiedział się w przedmiocie dopuszczalności ingerencji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w ustalenie

wynagrodzenia zgłaszanego do podstawy wymiaru zasiłku chorobowego w uchwale z dnia 27 kwietnia 2005 r., II UZP 2/05, stwierdzając, iż „w ramach art. 41 ust. 12 i 13 ustawy z 13.10.1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. Nr 137, poz.887, ze zm.) Zakład Ubezpieczeń Społecznych może kwestionować wysokość wynagrodzenia stanowiącego podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie chorobowe, jeżeli okoliczności sprawy wskazują, że zostało wypłacone na podstawie umowy sprzecznej z prawem, zasadami współżycia społecznego lub zmierzającej do obejścia prawa (art.58k.c.)”.

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Stosownie do art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga jest oczywiście uzasadniona (pkt 4). Wypada również dodać, iż zgodnie z art. 398⁴ § 2 k.p.c., określającym wymogi formalne skargi kasacyjnej, skarga kasacyjna powinna zawierać wniosek o przyjęcie do rozpoznania i jego uzasadnienie. Należy zatem stwierdzić, że wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym wcześniej art. 398⁹ § 1 k.p.c., a jego uzasadnienie winno zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy. Skarga kasacyjna nie jest bowiem (kolejnym) środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, z uwagi na przeważający w jej charakterze element interesu publicznego. Służy ona kontroli prawidłowości stosowania prawa, nie będąc instrumentem weryfikacji trafności ustaleń faktycznych stanowiących podstawę zaskarżonego orzeczenia.

W przypadku występowania w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, w uzasadnieniu wniosku (sporządzonym odrębnie od uzasadnienia podstaw kasacyjnych) winno z kolei zostać sformułowane zagadnienie prawne oraz

przedstawione argumenty prawne, które wykażą możliwość różnorodnej oceny zawartego w nim problemu. Zgodnie ze stanowiskiem wyrażonym w judykaturze, skarżący ma w tym zakresie obowiązek wywiedzenia i uzasadnienia występującego w sprawie problemu prawnego w sposób zbliżony do tego, jaki jest przyjęty przy przedstawianiu zagadnienia prawnego przez sąd odwoławczy na podstawie art. 390 k.p.c. (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 maja 2006r., V CSK 75/06, niepublikowane). Oznacza to w praktyce, iż zagadnienie prawne musi odpowiadać określonym wymaganiom, a mianowicie: 1) być sformułowane w oparciu o okoliczności mieszczące się w stanie faktycznym sprawy wynikającym z dokonanych przez sąd ustaleń (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 kwietnia 1996 r., II UR 5/96, OSNP 1997 nr 3, poz. 39 i postanowienie z dnia 7 czerwca 2001 r., III CZP 33/01, LEX nr 52571), 2) być przedstawione w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, by umożliwić Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej odpowiedzi, nie sprowadzającej się do samej subsumcji i rozstrzygnięcia konkretnego sporu (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 15 października 2002r., III CZP 66/02, LEX nr 57240; z dnia 22 października 2002 r., III CZP 64/02 LEX nr 77033 i z dnia 5 grudnia 2008 r., III CZP 119/08, LEX nr 478179), 3) pozostawać w związku z rozpoznawaną sprawą i 4) dotyczyć zagadnienia budzącego rzeczywiście istotne (a zatem poważne) wątpliwości. Istotność zagadnienia prawnego konkretyzuje się zaś w tym, że w danej sprawie występuje zagadnienie prawne mające znaczenie dla rozwoju prawa lub znaczenie precedensowe dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Twierdzenie o występowaniu istotnego zagadnienia prawnego jest uzasadnione tylko wtedy, kiedy przedstawiony problem prawny nie został jeszcze rozstrzygnięty przez Sąd Najwyższy lub kiedy istnieją rozbieżne poglądy w tym zakresie, wynikające z odmiennej wykładni przepisów konstruujących to zagadnienie (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 10 marca 2010r., II UK 363/09, LEX nr 577467, czy też z dnia 12 marca 2010r., II UK 400/09, LEX nr 577468).

Przedstawione przez stronę skarżącą zagadnienie prawne nie jest istotnym zagadnieniem prawnym w zaprezentowanym wyżej rozumieniu, ponieważ sposób ujęcia sygnalizowanego w nim problemu prawnego nie ma waloru abstrakcyjności i

ogólności, a ponadto nie koresponduje z ustaleniami faktycznymi dokonanyymi w niniejszej sprawie przez Sąd Apelacyjny.

Wbrew twierdzeniom skarżącego, wynikające w tych ustaleń okoliczności (a więc okoliczności tego konkretnego przypadku) zostały bowiem uwzględnione przez Sąd drugiej instancji, który nie tylko wziął pod uwagę wysokość średniego wynagrodzenia w województwie [...] w pierwszym kwartale 2012 roku, ale również takie okoliczności, jak okres pracy ubezpieczonej, wysokość jej wcześniejszego wynagrodzenia, długotrwały brak podwyżki, zajmowane stanowisko.

Niesłusznie również skarżący podnosi, że „przedstawiony powyżej problem nie został jeszcze rozstrzygnięty przez Sąd Najwyższy ani doktrynę prawa”, o czym ewidentnie świadczy przecież nie tylko pogląd wyrażony w uchwale Sądu Najwyższego powołanej przez samego skarżącego w uzasadnieniu jego wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, ale także orzeczenia powołane w uzasadnieniu wyroku Sądu Apelacyjnego. Również z tej przyczyny sformułowane jako przesłanka przedsądu zagadnienie nie może być więc uznane za spełniające warunki określone w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.

Kierując się przedstawionymi motywami, Sąd Najwyższy uznał, iż skarżący nie wykazał potrzeby rozpoznania jego skargi kasacyjnej. Dlatego, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., a w zakresie zwrotu sporządzonej osobiście odpowiedzi na skargę, na podstawie art. 130 § 5 k.p.c. w związku z art. 87¹ k.p.c., orzekł jak w sentencji postanowienia.